

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureys, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Keizersnede voor abnormale verlossing van een 'binnenstebuitenkalf'

Misvormd kalf

Het was midden in de nacht toen de telefoon ging. Ik weet niet hoe lang ik al had geslapen, maar het voelde in ieder geval als veel te kort. Nog niet helemaal wakker meldde ik me aan het toestel.

De veehouder belde voor een verlossing. 'Het is wel heel erg raar', vertelde hij. 'Wat er achter hangt, is vast al de nageboorte, maar het lijken wel darmen, ik weet het niet hoor.' Onmiddellijk was ik klaarwakker, door één zin, zojuist vernomen via de telefoon.

Bij de koe aangekomen was met één blik op het dier duidelijk dat er geen nageboorte, maar darmen uit de vulva hingen. Door opvoelen controleerde ik of de geboorteweg van de koe intact was. Dat was het geval, dus dit waren de darmen van het nog ongeboren kalf. Bij het verder volgen naar binnen in de baarmoeder kwam mijn hand recht op een kloppend hart, zonder borstkast eromheen.

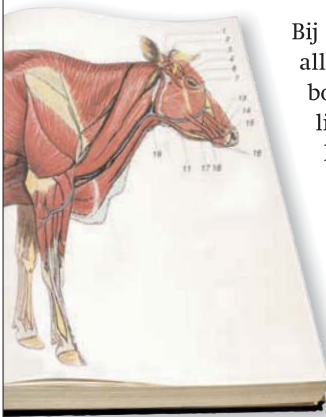
De diagnose was meteen gesteld; dit kalf was een schistosoma reflexa. Het was een 'binnenstebuitenkalf', waarbij de kop en alle vier de poten verstijfd dezelfde kant op gebogen zijn en waarbij de borstbuikwand open is. Doordat de borstbuikwand open is, liggen alle borst- en buikorganen vrij in de baarmoeder en/of geboorteweg.

Een normale verlossing was in dit geval niet mogelijk. Met behulp van een keizersnede is het kalf ter wereld gebracht. Het kalf was nog in leven, maar omdat het geen kans had op leven is het kalf daarna meteen geëuthanaseerd.

Ondanks de wat grotere wond, herstelde de koe vlot van deze, gelukkig niet zo vaak voorkomende, abnormale bevalling.

De encyclopedie **schistosoma reflexa**

Bij een schistosomakalf zijn de kop en alle vier de poten dezelfde kant op gebogen. Deze houding van het kalf lijkt op 'vogelnestje in de ringen' bij het turnen.

Bij deze aangeboren misvorming zijn zowel de gewrichten als de pezen van het ongeboren kalf onwrikbaar verstijfd. Aan de andere zijde van het kalf puilen de borst- en de buikorganen vrij naar buiten, omdat zowel de borstwand als de buikwand

open zijn. Ook de ribben zijn als het ware opengeklapt en omgebogen.

Door de grootte en door de vergroeiingen kan zo'n afwijkend kalf niet normaal geboren worden. De dierenarts zal ervoor kiezen om het ongeboren kalf of door middel van afzagen (foetotomie) in stukken te verlossen of een keizersnede toe te passen.

Bij een keizersnede komt het misvormde kalf intact ter wereld. Dat ziet er bijna buitenaards uit, vooral als het schistosomakalf nog leeft. Omdat zo'n kalf buiten de baarmoeder niet kan overleven, wordt dan altijd euthanasie toegepast. Deze niet erfelijke aangeboren afwijking komt gelukkig niet zo vaak voor.